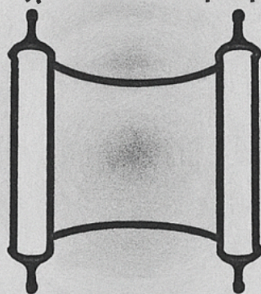

בס"ד

The Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei

וְלֹא אָבָה ה' אֶלְקֵינוּ

Dedicated To:

אֵילָנָה דְּבוּרָה בֵּת שׂוּרָה מְרִים

May Hashem pour Shefa upon you

To find more Maamarim and to dedicate one visit:

ChassidusNow.com

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אלקיך

Introduction

This maamar of the Mitteler Rebbe (R. Dov Ber of Lubavitch, 1773–1827), son and successor of the Alter Rebbe, spans the verse “ולא אבה ה' אלקיך לשמע אל בלעם, ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה, כי אהבה ה' אלקיך” (Devarim 23:6). The Mitteler Rebbe, known for his expansive and deeply psychological style, dissects every layer of this pasuk, drawing from the root of Bilam’s klipah opposite Moshe’s daas, through the concept of Divine love—whether measured or essential—and how this translates into the life of a Jew in Torah, avodah, teshuvah, and mitzvos. The discourse is structured around the four letters of Havayah and the soul’s parallel, taking us from the depth of concealed evil and concealed good, through the process of teshuvah, and into the ultimate light of mitzvos as vessels of Divine revelation.

בעזרת השם יום א' פ' במדבר וויטעבסק תקע"ט

With the help of Heaven, Sunday, Parshas Bamidbar, Vitebsk 5579/1819

"But Hashem your G-d did not want to listen to Bilam, and Hashem your G-d transformed the curse for you into a blessing, because Hashem your G-d loves you" (Devarim

23:6). And one may ask: what is the meaning of "He transformed the curse," for Bilam in fact did not curse Israel, as it says, "How shall I curse, for G-d has not cursed" (Bamidbar 23:8). Also, what is the matter of the kelipos of Amalek–Bilam, since the Torah is eternal and applies in every generation, as is known.

For the kelipos of Bilam were against the root of the soul of Moshe Rabbeinu, as it is written, "G-d made one opposite the other" (Koheles 7:14). Just as the root of Moshe’s soul was from the level of daas of holiness, so too Bilam was from the level of daas of klipah. The difference between them is that the daas of holiness is the recognition and sensitivity to the goodness within the souls of Israel. Therefore Moshe Rabbeinu, being of daas of holiness, felt every detail of the good within the souls of Israel, even when that good was completely hidden in concealment.

Nevertheless, he recognized and knew it. For this is the quality of the good eye, that it looks upon the hidden and concealed good, called the depth of goodness. And all this is because he was good in essence, as it is written: "And she saw him, that he was good" (Shemos 2:2). Therefore his eye was a good eye, to

ולא אבה ה' אלקיך לשמע אל בלעם ויהפך את .
הקללה לברכה כי אהבה ה' אלקיך (דברים כג, ו).
וי"ל מ"ש ויהפך את הקללה, הלא לא קלל בלעם את
ישראל, כאשר נאמר: מה אקב לא קבה אל (במדבר
כג, ח). וגם יש להבין מהו ענין קליפות
עמלק-בלעם, שהתורה נצחית וישנה בכל דור,
כאשר ידוע.

הנה קליפות בלעם היה נגד שרש נשמת משה רבינו
ע"ה, וכמו שנאמר: דאזלא-ויזלא עשה האלקים
(קהלת ז, יד). וכמו ששרש נשמת משה היה
מבחינת דעת דקדושה, כן בלעם היה מבחינת דעת
דקליפה. והתפרש ביניהם הוא, שפחינת דעת
דקדושה הוא פחינת הפרה והרגשה בטוב שבנשמת
ישראל, ועל כן משה רבינו שהיה מבחינת דעת
דקדושה, הרגיש בכל פרטי חלקי הטוב שבנשמת
ישראל, אף שהטוב היה גנוז בהעלם והסתר
בתכלית.

אף-על-פי-כן יודעו ומכירו. כי הוא פחינת עין
טובה, שמביט בטוב הצפון והנעלם, הנקרא עמק
טובי. והכל הוא מצד שהיה טוב בעצם, וכמו
שנאמר: ותרא אותו כייטוב הוא (שמות ב, ב).
על-כן עינו עין טובה, להביט ולהרגיש כל חלקי

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה'אלקיה

look at and feel every aspect of the hidden and concealed good, even though in outward revelation the opposite appeared.

And so it is in the opposite, in the level of Bilam of kelipah, which is the level of daas of kelipah, it is the opposite entirely: to recognize and look at every part of the evil within the souls of Israel, how the evil is hidden and concealed under concealment. And even when in revelation the good appears, nevertheless he looks and gazes at the hidden evil. This is called an evil eye in essence, without measure or limit.

As we find in the counsel of Bilam to Balak regarding the daughters of Moav, that although the state of Israel at that time was one of revealed good, a revelation of G-dliness, nevertheless, since he recognized and looked upon the hidden evil within the souls of Israel and knew that in the recess of their souls there was evil, therefore he gave counsel to abandon the daughters of Moav. For when some occasion would arise, surely the hidden evil would come out into revelation.

And indeed so it was, as it is written: "And the people began to commit harlotry" (Bamidbar 25:1). This is the ultimate evil eye, to look at and bring into revelation every part of the hidden evil. Therefore it is said, "He knows what is in darkness, and light dwells with Him" (Daniel 2:22). "He knows what is in darkness" refers to the daas of the kelipos of Bilam, who knows and senses all the parts of evil, which are called darkness. "And light dwells with Him" refers to Moshe, who is essentially the good eye, looking at all the hidden and concealed good, which is called light, as it is written, "And G-d saw the light, that it was good" (Bereishis 1:4).

הטוב הצפון והנעלם, אף-על-פי שבגלוי נראה להיפוך.

וכן בזה-לעמת-זה בחינת בלעם דקליפה, שהוא בחינת דעת דקליפה, הוא להיפוך ממש: להכיר ולהביט כל חלקי הרע שבנשמת ישראל, איך הרע הצפון והנעלם בהעלם אחר העלם, ואף שבגלוי נראה הטוב, עם כל-זאת רואה ומביט על חלקי הרע הצפון והנעלם. ונקרא עין רעה בעצם בלי שעור ומדה.

וכמו שמצינו בעצת בלעם לכלק בבנות מואב, שהמציב שהיו ישראל אז בגלוי בטוב, גלוי אלקות, עם כל-זאת, לפי שהכיר והביט בחלקי הרע הצפון והנעלם בנשמת ישראל, וידע שבעורף נפשם יש בהם רע, על כן נתן עצה להפקיר בנות מואב, שפאשר יהיה איזה סיבה, בודאי יצא ההעלם הרע לידי גלוי.

ובאמת כן היה, וכמו שנאמר: ויחל העם לזנות (במדבר כה, א). זהו עין רעה בתכלית, להביט ולהוציא לגלוי כל חלקי הרע הצפון והנעלם. ועל כן נאמר: ודע מה בהשוכא, ונהורא עמה שרי (דניאל ב, כב). ודע מה בהשוכא, הוא בחינת דעת דקליפות בלעם, שיודע ומרגיש כל חלקי הרע הנקרא חשך. ונהורא עמה שרי, הוא בחינת משה, שהוא עין טוב בעצם להביט כל חלקי הטוב הצפונים והנעלמים, הנקרא נהורא. וכמו שנאמר: (וירא אלקים את האור כי-טוב) בראשית א, ד

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אלקיך

And behold, the Torah is eternal, and just as then there was Bilam, the accuser against the souls of Israel, so too in every generation there are evil accusers who accuse the souls of Israel both in general and in particular. The root of the accusers comes from the evil within each individual, as it is written: "Your evil shall chastise you" (Yirmiyahu 2:19), and "Your enemies that pursue you" (Vayikra 26:17) – "your enemies" specifically, meaning that from the evil within each person there is made an accuser Above, such as from foreign thoughts and improper meditations, and the like.

And also, from the innermost point of hidden evil, there is made from it an accuser Above, to slander against Knesses Yisrael. And this very accuser is the one who brings forth below the inner and hidden evil into revelation, and afterwards accuses Above, and so forth. As our Sages said: "He descends and misleads, ascends and accuses" (Bava Basra 16a), and so forth. And their designated time for this is on the Day of Judgment, Rosh Hashanah, as it is written: "And the sons of G-d came... and also the Satan stood among them" (Iyov 1:6). Until they effect Above that sufferings are decreed upon the person whom they accuse, in children, life, and sustenance.

And at times, the accuser clothes itself in a physical person, who afflicts him and causes him suffering, whose entire essence is only from his very own evil, and so forth. And this is sufficient to understand.

And behold, in truth, when all the accusers Above were heard and it was necessary to answer them, the matter was very difficult. For according to the judgment of the Torah, all of their arguments are true, and everything is according to the line of justice in Torah law, and it is impossible to nullify their argument and to overcome them. Except when He does not want to listen to them at all, from the aspect of the drawing of great mercy upon Knesses Yisrael, through which all judgments are sweetened, and so forth.

והנה התורה היא נצחית, וכמו שהיה אז בלעם המקטרג על נשמות ישראל וכו', כמו כן בכל דור יש מקטרגים רעים שמקטרגים על נשמות ישראל בכלל ובפרט. ושרש המקטרגים הוא מהרע שבכל אחד, וכמו שנאמר: תסרה רעתך (ירמיהו ב, יט), וכן: ואיביכם אשר רדפו אתכם (ויקרא כו, יז) – איביכם דוקא. שמו הרע שכל אחד ואחד נעשה מקטרג למעלה, כמו ממחשבות זרות ורהוררים וכדומה.

וגם מפנימית נקודת הרע הצפון נעשה מזה מקטרג למעלה להלשין על כנסת ישראל. והמקטרג הזה הוא בעצמו מוציא למטה פנימית והעלם הרע לידי גלוי, ואחר-כך מקטרג למעלה וכו'. וכמארי ז"ל: יורד ומסטין, עולה ומקטרג (בבא בתרא טז, א) וכו'.

ושעתם המיוחדת לזה הוא ביוםא דדינא דראש השנה, וכמו שנאמר: ויבאו בני האלקים... ויצב גם השטן בתוכם (איוב א, ו). עד שפועלים למעלה וסורין על ההישר. ואשר מקטרגים בו, בכנים, חיי, ומזוני.

ולפעמים מתלבש המקטרג באדם גשמי, שמצר ועושה לו יסורין, אשר כל עקר מהותו הוא רק מעצם רע שלו וכו'. ודומה למבצר דבר למבין.

והנה באמת, כאשר היו שומעין למעלה כל המקטרגים, והנה נצרה להשיב להם תשובה, היה הדבר קשה מאד. כי על פי משפט התורה כל טענותם אמת, והכל על פי טורת דין שבמשפט התורה, ואי אפשר לבטל טענותם ולנצחם, כי אם כאשר לא יאבה לשמע לו כלל, מצד המשכחות רחמים רבים על כנסת ישראל, שנמתקים כל הדינים וכו'.

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אלקיך

And this is the meaning of: "But Hashem did not want to listen to Bilam." And the reason is, "Because Hashem your G-d loves you." That the fact that Hashem did not want to listen to Bilam, who was then, and likewise every Bilam in each generation who stands against us, is because "Hashem your G-d loves you." That Hashem loves the souls of Israel with an essential love.

Therefore He did not at all want to listen to the accuser, lest if He would listen, the matter would be very difficult to answer, and so forth. And this is sufficient to understand.

And this can be understood by way of analogy, from a man who loves his friend: he does not desire to hear at all any negative report about his beloved friend, and he pushes himself away from hearing altogether. [And on the contrary, he greatly desires to hear something bad about the one he hates, and so forth.]

However, if the love with which he loves his friend is according to the line of reason, it is possible that when he hears something very bad about him, to the point that his intellect obligates him to listen, and how indeed he acted wrongly, then his love will entirely fall away. For it is known that any love dependent on a thing, when the thing is nullified, the love is nullified (Avos 5:16).

Therefore, at the outset he does not want to hear bad about his beloved friend at all, lest when he hears, it will conceal his love for him, and so forth. But all this is only in human love for his friend, which is based on reason.

But in the love of a father to a son, which is an essential love, since the son is taken from him, then certainly he cannot hear any bad about him at all, in any way. And this is because his love for him is not limited at all according to the line of reason. Just as a person does not hear bad about himself—for a person is close to himself and does not hear about himself anything bad, and does not see liability for himself, and so forth.

וזהו: ולא אבה לשמע אל בלעם. והטעם הוא: כי אהבה ה' אלקיך. שמה שלא אבה ה' לשמע אל בלעם, שהיה אז, וכן כל בלעם שפכל דור עומדים עלינו וכו', הוא מצד: כי אהבה ה' אלקיך. שה' אוהב לנשמות ישראל בחינת אהבה עצמית, על פן לא אבה כלל לשמע אל המקטרג, פן פאשר ישמע יהיה הדבר קושה להשיבו וכו'. ודומה למבער דבר למבין

ויובן זה על-דרך משל מאדם שאוהב לחבירו, אינו חפץ לשמע כלל שמועה לא טובה על חבירו אוהבו, ומדחה את עצמו שלא לשמע כלל. [ולחפוף יחפץ '[מאד לשמע דבר לא טוב על אדם השונאו וכו]

אמנם אם האהבה שאוהב לחבירו היא על-פי טורת דין, יכול להיות שפאשר ישמע דבר רע גדול עליו, עד שיחייבנו השכל שלו לשמע, ואיך שעשה דבר רע באמת, ואז יפל אהבתו לגמרי. וכידוע, דכל אהבה התלויה בדבר – בטל דבר, בטילה אהבה (אבות ה, טז).

ולכן לא יחפץ לכתחלה לשמע רע על חבירו אוהבו כלל, פן פאשר ישמע יהיה הדבר מסתיר אהבתו אליו וכו'. אבל כליזה באהבת אדם לחבירו, שעל-פי טורת דין

אבל באהבת האב אל הבן, שהיא בחינת אהבה עצמית, לפי שגלח ממנו וכו', בודאי לא יוכל לשמע עליו כל דבר רע בשום אופן. והינינו לפי שאהבתו אליו בלתי מגבלת כלל על-פי טורת דין. וכמו שלא ישמע אדם רע על עצמו – שאדם קרוב לעצמו, ואינו שומע על עצמו שום דבר רע, ואינו רואה חוב לעצמו וכו'.

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אלקיך

So too, in exactly the same way, regarding the love of a father to a son, which is an essential love unlimited entirely. Therefore he does not desire to hear at all any bad about his son. And even at times when he did hear, it is as if he did not hear at all, and so forth.

And according to this analogy, it can be understood regarding the love of Hashem to Knesses Yisrael, that there are two levels within it. The first is the love that comes from the line of reason, which is from the arousal of mayin nukvin of the souls of Israel, through Torah and avodah, which arouse Above the love of Hashem toward them. Even from this love, He does not desire to hear anything at all against them, and so forth.

However, since this love is limited, according to the line of reason of the arousal of mayin nukvin, it is possible at times that He will listen to the accuser, who brings Above all the evil of the souls of Israel, both in general and in particular, in thought, speech, and deed. And all of his words are true, for this evil within the souls of Israel entirely conceals the love.

Since the love was initially upon the line of reason, then when the generation is not fitting, automatically the love is nullified, and there is room for Bilam the accuser, in general and in particular, to accuse. And it is difficult to overcome them, for all of their arguments are according to Torah law.

[And like the love of Hashem for the souls of Israel at the time of the giving of the Torah, which was also according to the line of reason, because they said "We will do and we will hear" (Shemos 24:7). And as our Sages said: Why was it called Mount Sinai? Because hatred descended upon the nations (Shabbos 89a). For at the time that Israel said "We will do and we will hear," the love of Hashem was aroused Above toward them, and conversely, hatred was aroused toward the nations. And afterwards, when they sinned with the calf, automatically the love toward them was somewhat concealed, and automatically the hatred toward the nations lessened somewhat. Therefore there was room for accusation, and so forth.]

כמו כן ממש בענין אהבת האב אל הבן, שהיא אהבה עצמית בלתי מגבלת כלל. שעל-כן לא יחפץ לשמע כלל דבר רע על בנו. ואפילו לפעמים כששמע, הרי זה ממש כאילו לא שמע כלל וכו'.

ועל-פי דגמא זו יובן בענין אהבת ה' לכנסת ישראל, שיש בזה ב' בחינות. האחת – אהבה שמצד טורת דין, שהוא מצד העלאות מיון ונקבין דנשמות ישראל בתורה ועבודה, מעוררים למעלה אהבת ה' להם, אשר גם מצד האהבה הזאת לא יחפץ לשמע כלל 'עליהם וכו'.

אמנם, לפי שהאהבה מגבלת על-פי טורת דין דהעלאות מיון ונקבין, יכול להיות לפעמים שישמע למקטרג, אשר מביא למעלה כל הרע דנשמות ישראל בכלל ובפרט במחשבה, דבור, ומעשה, אשר כל דבריו אמת. כי זה הרע דנשמות ישראל מסתיר לגמרי האהבה.

לפי שהאהבה היתה בתחלה על-פי טורת דין, וכשלא אכשור דרא, ממילא יתבטל האהבה, יש מקום לבלעם המקטרג בכלל ובפרט לקטרג. ויהיה הדבר קשה לנצחם, כי טענתם הכל על-פי משפט התורה.

וכמו אהבת ה' ש'לנשמות ישראל בעת מתן תורה] היתה גם-כן על-פי טורת דין, לפי שאמרו: נעשה ונשמע (שמות כד, ז). וכמארי ז"ל: למה נקרא שמו סיני? שיירדה שנגאה לאומות (שבת פט, א). כי בעת שאמרו: נעשה ונשמע, נתעורר למעלה אהבת ה' אליהם, ולהיפך נתעורר שנגאה לאומות. ואחר-כך, כשחטאו בעגל, ממילא נסתמר קצת האהבה שאליהם, וממילא נפלה קצת השנגאה דאומות. ולכן 'יש מקום לקטרג וכו'.

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אלקיך

And the second love is essential love, since Israel are His servants by inheritance (Pesachim 87b), that is, in the aspect of the inwardness and essence. As it is written: "You are children to Hashem your G-d" (Devarim 14:1). Just as the son is drawn from the mind and essence of the father, so too the root of the souls of Israel is from the inwardness and essence of G-dliness. Therefore, He does not in any way desire to hear the accuser.

And as explained above regarding the love of a father to a son, that since it is essential love, he does not at all listen to any accusation, just as one does not hear liability about himself, and so forth. So too with essential love of G-dliness to the souls of Israel: since they are from His essence, He does not hear at all any accusation upon them.

[And as we say: "And Your love do not remove" (Tehillim 119:43), which is like the love of a man to himself, which is certainly essential love, and so forth.] Therefore it is said: "He has not beheld iniquity in Yaakov, nor has He seen toil in Israel" (Bamidbar 23:21). And it does not say "He does not desire to behold, He does not desire to see," but "He has not beheld, He has not seen," meaning that, so to speak, He cannot behold evil in the souls of Israel, nor can He hear at all any accusation against them.

For His love to them is essential love, higher than the love of Hashem at the time of the giving of the Torah, when they also received the radiance of the light of the King's countenance, face to face, the word of Hashem, and so forth. But all that was from the side of reason, since they said, "We will do and we will hear." Therefore the hatred toward the nations was also according to reason. But this love is essential, unlimited entirely by wisdom or reason, but rather because they are from His very essence.

ואהבה הבית היא אהבה עצמית, לפי שישראל עבדי מורשה (פסחים פז, ב), דהיינו בבחינת פנימיות ועצמות. וכמו שנאמר: בנים אתם לה' אלקיכם (דברים יד, א). וכמו שהבין נמשך ממוח ועצמות האב, כן כך שרש נשמות ישראל מבחינת פנימיות ועצמות אלקות. אשר על-כן לא יחפץ בשום אפן לשמע למקטרג.

וכנ"ל באהבת האב אל הבן, שמצד שהיא אהבה עצמית, לא ישמע כלל שום קטרוג, כמו שלא ישמע חוב על עצמו וכו'. וכמו כן בענין אהבה עצמית דאלקות לנשמות ישראל, לפי שהן מבחינת עצמותו, לא ישמע כלל שום קטרוג עליהם.

וכמו שאנו אומרים: ואהבתך אל תסיר (תהלים קיט, מג), שהוא כמו אהבת אדם לעצמו, שבודאי היא אהבה עצמית וכו'. ועל-כן נאמר: לא הביט און ביצקב, ולא ראה עמל בישראל (במדבר כג, כא). ולא נאמר: לא חפץ להביט, ולא חפץ לראות וכו', אלא: לא הביט, ולא ראה. דהיינו שפביכול אינו יכול להביט רע על נשמות ישראל, ולא יכול לשמע כלל שום קטרוג עליהם.

פי אהבתו אליהם היא אהבה עצמית, למעלה מאהבת ה' שבמתן תורה, שגם שקבלו אז הארת אור פני מלך פנים בפנים דבור ה', וכו'. אבל כל-זה היה מצד טורת דין, שלפי שאמרו: נעשה ונשמע, וממילא השגחה של אומות העולם גם-כן על-פי טורת דין. אבל האהבה הזאת היא עצמית, בלתי מגבלת כלל על-פי חכמה וטעם, כי אם לפי שהן מבחינת עצמותו ומהותו.

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אליקיד

And so too, the hatred of the nations is essential hatred, as it is written: "With the utmost hatred I hate them" (Tehillim 139:22). And behold, from this higher love it is said: "But Hashem your G-d did not want to listen to Bilam," the accuser in general and in particular in every generation. For "Hashem your G-d loves you," since He loves you with essential love, entirely unlimited, and this is sufficient to understand.

However, just as the love of Hashem for the souls of Israel is essential love, entirely unlimited, so too, surely within the souls there is essential love to G-dliness, higher than the love that is according to good reason and knowledge, through contemplation of G-dliness, and so forth. And like in the analogy of the love of a father to a son: just as the father's love for the son is essential, since he is taken from him, so too the love of the son to the father is also essential, since he is taken from him, and so forth.

So too, in every soul of Israel in particular there is an aspect of essential love. This is the hidden love in every soul, from which even the most light of the light, the utterly simple one, is able to give over his life for the sanctification of the Name, as thousands and tens of thousands have been tested in this, and all stood firm in their faith and gave their lives, and all of it is from essential love, the hidden love.

And when there is aroused below, within the souls of Israel, their essential love to G-dliness, then automatically there is aroused Above also the essential love of Hashem for the souls. As it is written: "As water reflects a face to a face" (Mishlei 27:19). From this, He does not hear at all any accusation, as it is written: "And He did not want to listen," as explained above. [And the shofar is like a segulah for this, that through the sound of the shofar there is aroused this essential love.]

וּכְמוֹ כֵּן הַשִּׂנְאָה שֶׁל אוֹמוֹת הָעוֹלָם הִיא שִׂנְאָה עֲצֻמִּית, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: תִּכְלִית שִׂנְאָה שִׂנְאָתִים (תהלים קלט, כב). וְהִנֵּה מִצַּד אֲהֲבָה הָעֲלִיּוֹנָה הַזֹּאת נֶאֱמָר: וְלֹא אָבָה ה' לִשְׁמַע אֶל בִּלְעָם הַמְקַטְרֵג בְּכָל וּבְכָרֵט שֶׁבָּכָל דּוֹר, כִּי אֲהֲבָה ה' אֱלֹקֵינוּ – לִפִּי שִׂנְאֵתָהּ אֲהֲבָה עֲצֻמִּית בְּלִתִּי מִגְבֻּלַת כָּל וְכוּ'. וְדוֹמָה לְמַבְעֵר דָּבָר לְמִבֵּין.

אֲמָנָם, כְּמוֹ שֶׁאֲהֲבַת ה' לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הִיא אֲהֲבָה עֲצֻמִּית, בְּלִתִּי מִגְבֻּלַת כָּל וְכוּ', כְּמוֹ כֵּן בְּיָדָיו יֵשׁ בְּנִשְׁמוֹת אֲהֲבָה עֲצֻמִּית לְאֵלֶּקוֹת, שֶׁלֹּא מֵעֲלֵה מִהֲאֲהֲבָה שְׁעֵל־פִּי טוֹב טַעַם וְדַעַת בְּהִתְבּוֹנְנוֹת אֱלֹקוֹת וְכוּ'. וְכְמוֹ כֵּן מִשְׁלֵ אֲהֲבַת הָאָב אֶל הַבֵּן – שֶׁכְּמוֹ שֶׁאֲהֲבַת הָאָב לְבֵן הִיא אֲהֲבָה עֲצֻמִּית לִפִּי שֶׁנִּלְקַח מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ כֵּן אֲהֲבַת הַבֵּן אֶל הָאָב הִיא גַם־כֵּן אֲהֲבָה עֲצֻמִּית לִפִּי שֶׁנִּלְקַח מִמֶּנּוּ וְכוּ'.

וְכְמוֹ כֵּן בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּפָרֶט, יֵשׁ בְּחִינַת אֲהֲבָה עֲצֻמִּית. וְהוּא בְּחִינַת אֲהֲבָה הַמְּסַתֶּרֶת שֶׁבְּכָל נִשְׁמָה, שֶׁמִּנֵּה יָכוֹל לְמַסּוֹר נִפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, אֲפִלּוּ הַקָּל שֶׁבְּקִלִּים. וְכַשֵּׁנִסִּי בְּזֶה לְאֵלֶּפִים וּרְבֻבוֹת – וְכֻלָּם עֲמָדוֹ בְּדַתָּם וּמִסְרוֹ נִפְשָׁם, וְהַכֹּל הוּא מִצַּד אֲהֲבָה עֲצֻמִּית, אֲהֲבָה הַמְּסַתֶּרֶת.

וְכַשֵּׁנִתְעוֹרֵר לְמַטָּה בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת אֲהֲבָתָם הָעֲצֻמִּית לְאֵלֶּקוֹת, מִמִּילָא נִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה גַם כֵּן אֲהֲבָה עֲצֻמִּית דֵּה' לְנִשְׁמוֹת, וְכַמִּים הַפְּנִים לְפָנִים (משלי כז, יט). שֶׁמִּנֵּה לֹא יִשְׁמַע כָּל לְשׁוֹם קְטָרוֹג, וְכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: וְלֹא אָבָה – וְכַנ"ל. [וְהַשּׁוֹפָר הוּא כְּמוֹ סְגוּלָה לְזֶה, שֶׁנִּתְעוֹרֵר עַל־יְדֵי קוֹל הַשּׁוֹפָר בְּחִינַת אֲהֲבָה עֲצֻמִּית הַנִּזְכָּר לַעֲוִל.

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה'אלקיה

And behold, the arousal of this essential love in the souls comes in two aspects: teshuvah tataah and teshuvah ilaah. As we see, there sometimes awakens within a person an intense bitterness over his distance from G-dliness, that he is clothed and bound in worldly matters, living the life of the nations literally. He will be greatly embittered in his soul, and all this is from the arousal of his essential love (which is the essence of his Jewishness), that he cannot separate from the Living G-d. This is the level of teshuvah tataah.

And teshuvah ilaah is the return of the soul, which is longing and thirst with fiery flames for the Divine light, "When will I come and appear" (Tehillim 42:3), "My soul longs, indeed it faints" (Tehillim 84:3), "My soul thirsts" (Tehillim 63:2) – the very yearning of the essence of the soul for G-dliness, as it is written: "And to your husband will be your longing" (Bereishis 3:16).

All of this comes from the level of yechidah of the soul, which is never blemished by any defect or sin, as it is written: "Deliver my soul from the sword, my only one from the power of the dog" (Tehillim 22:21). And it is known regarding mesirus nefesh for the sanctification of the Name, that it is because the level of yechidah of the soul is aroused, which itself is the essential love, the hidden love, that is in every single one of Israel in particular.

Therefore our Sages said: "A person does not commit a sin unless a spirit of folly enters him" (Sotah 3a), like an animal. Meaning, it is a great mistake and folly that appears to him at the time he does the sin, as if thereby the root of his soul will not be separated from the Living G-d, but only that he transgresses a particular will. But if he would know that by this sin his soul would be separated from G-dliness, he certainly would not at all want to be separated, and he would not at all want to transgress any sin.

והנה, התעוררות האהבה העצמית שבנשמות הנזכר לעיל באה בשני בחינות – והן: תשובה תתאה ותשובה עילאה. וכמו שאנו רואים, שמתעורר לפעמים בקרירות עצומה על ריחוקו מאלקות, שהוא מלובש ומקושר בעניני גשמיות, וחי חיי הגוים ממש. ויתמרמר מאד בנפשו וכו'. וכל־זה הוא מצד התעוררות אהבה עצמית שלו [שהוא עצמות יהודישקניט], שלא יוכל להפרד מאלקים חיים. וזהו בחינת תשובה תתאה.

ותשובה עילאה היא בחינת תשובות הנשמה, שהיא תשובה וצמחון ברשפי אש לאור אלקות. "מתי אבוא ואראה" (תהלים מב, ג). "נכספה וגם כלתה נפשי" (תהלים פד, ג). "צמאה נפשי" (תהלים סג, ב). שהוא עצם התשובה דעצמיות הנשמה באלקות. וכמו (שנאמר: ואל אישך תשובקתך) בראשית ג, טז

שכל־זה הוא בא מבחינת יחידה שבנפש, שאינה נפגם כלל בשום פגם וחטא. וכמו שנאמר: מיד כלב יחידתי (תהלים כב, כא). וכידוע בענין מסירות נפש על קדוש השם, שהוא מצד שנתעורר בחינת יחידה שבנפש, שהוא הוא האהבה העצמית, אהבה המסתרת שבכל־אחד ואחד בפרט

ולכן אמרו רז"ל: אין אדם עובר עבירה אלא אם־כן נכנס בו רוח שטות (סוטה ג, א), בבהמה. פירוש – טעות ושטות גדול הוא, מה שנדמה לו בעת עצירתו העבירה, שבזה לא יפרד שרש נשמתו מאלקים חיים, כי אם שעובר על רצון פרטי. אבל אם היה יודע שבזאת העבירה יפרד נפשו מאלקות, בודאי לא היה חפץ כלל להפרד, ולא חפץ כלל לעבור על שום עבירה.

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אלקיך

And the reason he transgresses is only because it seems to him that thereby he will not be separated from G-dliness. And there is no greater error and folly than this. But if he is told to convert his religion, which is a true opposition to the aspect of G-dliness, then his essential love is aroused, and he gives over his soul for the sanctification of the Name.

[And according to Kabbalah, this is the removal of the tzelem, which is called mazal. And this is: "A person does not commit a sin unless a spirit of folly enters him, like an animal"—meaning that the aspect of the makif of the mazal does not shine upon him. For "Only in the shadow of the tzelem does man walk" (Tehillim 39:7), and he is imagined as an actual animal, and so forth.]

And with this, the difference between Rosh Hashanah and Yom Kippur is understood. As it is known regarding the verse: "Seek Hashem when He is found, call to Him when He is near" (Yeshayahu 55:6). "Seek Hashem when He is found" refers to Rosh Hashanah, when the drawing down of G-dliness is through the arousal of the souls below, as it is written: "If you seek Him, He will be found by you" (Divrei Hayamim I 28:9).

This is the level of the ten depths, as in "From the depths I call to You, Hashem" (Tehillim 130:1). For the depth of height depends on the depth of below. This is when one is aroused within his soul in great bitterness over his distance from G-dliness, and his being clothed in the bodily life of the animal soul, like the life of the nations. This is the depth of below, and through this he reaches the depth of above, which is the root of the love of the essence of the soul.

And "Call to Him when He is near" refers to Yom Kippur. As it is known from the books of Kabbalah, that at Neilah of Yom Kippur there is drawn down the innermost and essence of G-dliness below, as it is written in the Zohar: "From the hidden place of Atikah, the concealed one..." Then the inwardness and essence of Divine love is drawn to the souls.

ומה שעובר – הוא רק מצד שנדמה לו שבה לא יפרד מאלקותו. ואין לה טעות ושטות גדול מזה. אבל אם אומרים לו להמיר דתו, שנהו הפך אמיתי מבחינת אלקות – בה נתעורר בחינת אהבה עצמית שלו, ומוסר נפשו על קדוש השם.

ועל פי הקבלה – הוא הסרת הצלם, שנקרא מזל. ונהו: אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות כבהמה. פירוש – שאינו מאיר בו בחינת המקיף דמזל, שנהו: אף בצלם יתהלך איש (תהלים [ל"ט, ז]), ונדמה כבהמה ממש וכו'.

ובהו יובן ההפך בין ראש השנה ליום הכפורים. וכידוע במה שכתוב: דרשו ה' בהמצאו, קראהו בהיותו קרוב (ישעיה נה, ו). "דרשו ה' בהמצאו" הוא על ראש השנה, שהמשכות אלקות הוא מהתעוררות הנשמות למטה, וקמו שכתוב: כי (תדרשנו ונמצא לך) דברי הימים א כח, ט.

שהוא בחינת יו"ד עמקים, דממעמקים קראתיה ה' (תהלים קל, א). שעומק רום תלוי בעומק תחת. והינו על ידי שמתעורר בנפשו במרירות עצומה על ריחוקו מאלקות, והתלבשותו בחיי גופניות דנפש הבהמית, בחיי הגוים. זהו עומק תחת, על ידי זה בא לעומק רום שרש האהבה דעצם הנפש.

וקראהו בהיותו קרוב הוא ביום הכפורים. [וכידוע בספרי הקבלה שבנעילה דיום הכפורים אז נמשך המשכות פנימיות ועצמות אלקות למטה מטה, וקמו שכתוב בזהר: מאן אתר מעתיקא סתימא וכו']. שאז נמשך פנימיות ועצמות דאהבה אלקות לנשמות.

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אליך

And conversely, at that time is aroused also the aspect of the inwardness and essence of the hidden love, as explained above. This is the unification of the inwardness of the soul with the inwardness and essence of G-dliness. And therefore our Sages said: "Whoever does not weep on Rosh Hashanah and Yom Kippur, his soul is not complete." For on Rosh Hashanah and Yom Kippur one must be aroused in great bitterness... and this is sufficient to understand.

And behold, the above-mentioned essential love Above, and the hidden love of the souls of Israel, is called the "thorn of the yud." For it is known that "The soul of man is the candle of Hashem" (Mishlei 20:27), and in every soul there are the four letters of the Name Havayah. And just as Above, in the yud of Havayah, there is the aspect of the thorn upon the yud, which alludes to the essential love of Hashem for the souls, so too, the thorn upon the yud of the Name Havayah within the soul points to the hidden love within the soul, and so forth.

And the explanation of all this: the thorn upon the yud points upward, because it has no source or root for expansion. And although the yud itself is but a point, nevertheless, it is the true source and root of all expansion. For it is known that from the essential point, all the twenty-two letters can be formed.

But the thorn upon the yud is not a source and root for expansion. And Above, it is the aspect of the essential nothingness of the inwardness of the supernal Kesser, which has no source and root for expansion, and is considered from the aspect of the Infinite world. And this is the root of the essential love mentioned above, in which Israel arose in thought.

ולתפוח גם-כן מתעורר אז בחינת פנימיות ועצמות דאבה מסתרת הנזכר לעיל, שהוא היחוד דפנימיות הנשמה עם פנים ועצמות אלקות. ולכן אמרו רז"ל: כל מי שאינו בוכה בראש השנה ויום הכפורים – אין נשמתו שלמה. שבראש השנה ויום הכפורים צריך להתעורר במרידות עצומה... ודומה למבער דבר למבין.

והנה האבה העצמית הנזכרת לעיל שלמעלה, ואבה המסתרת דנשמות ישראל, נקראת בשם קוצו של יו"ד. וכידוע: גר ה' נשמת אדם (משלי כ, כז), שבכל נשמה יש ד' אותיות הוי"ה. וכמו שלמעלה ביו"ד דהוי"ה יש בחינת קוץ שעל היו"ד, שרומז לבחינת אבה עצמית של ה' לנשמות – כמו כן קוץ שעל היו"ד דשם הוי"ה שבנשמה מורה על בחינת אבה המסתרת בנשמה וכו'.

וביאר כל-זה – הנה הקוץ שעל היו"ד פונה כלפי מעלה, להיות שאין בו שום מקור ושרש להתפשטות. ואף שגם היו"ד הוא בחינת נקודה בעלמא, עם כל-זה הוא המקור והשרש האמיתי לכל ההתפשטות. וכידוע דמהנקודה העצמית יכולים לעשות כל כ"ב אותיות.

מה שאין כן הקוץ שעל היו"ד – שאינו מקור ושרש להתפשטות. ולמעלה – הוא בחינת האין העצמי דפנימיות פתח העליון, שאין בו שום מקור ושרש להתפשטות, ונחשב מבחינת עולם האין-סוף. והוא הוא שרש האבה העצמית הנזכרת לעיל, ששם עליו 'ישראל במחשבה וכו'.

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אלקיך

Whereas the yud, which is the aspect of chochmah, is the source and root of all expansion of G-dliness in the ten sefirot of Atzilus, Beriah, Yetzirah, and Asiyah, as it is written: "And wisdom gives life" (Kohes 7:12). So too in the Name Havayah of the soul: the thorn upon the yud points upward, which is the aspect of the essential love of the soul, the hidden love, which has no source and root for expansion, but only the essential nothingness of the soul as it is in its essence, and so forth.

And this is the main reason: "But Hashem your G-d did not want to listen to Bilam... because Hashem your G-d loves you." For this is the aspect of the thorn upon the yud of the Name Havayah of the soul, which is the hidden love mentioned above, the thorn pointing upward, as explained above. And Above, it is the aspect of the essential nothingness of the supernal Kesser of the Name Havayah of Atzilus, and so forth. And this is sufficient to understand.

However, in truth, the meaning of the verse, "But Hashem your G-d did not want to listen... because Hashem your G-d loves you," implies that the love of Hashem for the souls of Israel is the love within all four letters of Havayah—yud, chochmah; hei, binah—as is known. And so too, the essential love of the souls from below upward is also the love of the four letters of Havayah within the soul.

And one can also say regarding what it states, "Because Hashem your G-d loves you"—why does it say "your G-d" specifically, and not simply "Because Hashem loves you"? From this it implies that the main love from Above to below is at the time when Havayah your G-d is revealed in a manifest way, face to face, and so forth.

But the matter will be understood with a preface, by explaining the concept of the four letters of Havayah Above, and the four letters of Havayah within the soul, as it is written: "For the soul of man is the candle of Havayah" (Mishlei 20:27).

מה-שאין בן ה'ד – שהוא בחינת חכמה, הוא מקור ושרש לכל ההתפשטות אלקות בעשר ספירות דאצילות, בריאה, יצירה, ועשיה. וכמו שכתוב: והחכמה תחיה (קהלת ז, יב). וכמו בן הוא בשם הוי"ה דנשמה – שפחינת קוץ שעל הוי"ד פונה למעלה, והוא בחינת אהבה העצמית דנשמה, שהיא בחינת אהבה המסתרת, שאין בה מקור ושרש להתפשטות, רק בחינת האין העצמי דנשמה כמו 'שהיא בעצם וכו'.

וזהו עקר הטעם: ולא אבה ה' אלקיך לשמע וגו', כי אהבה ה' אלקיך. שהוא בחינת קוץ שעל הוי"ד דשם הוי"ה דנשמה, שהוא בחינת אהבה המסתרת הנזכרת לעיל, שהוא בחינת קוץ הפונה כלפי מעלה וכו"ל. ולמעלה הוא בחינת האין העצמי דכתר העליון דשם הוי"ה דאצילות וכו'. ודומה למבצר דבר למבין

אמנם באמת משמעות הפסוק: ולא אבה וגו' כי אהבה ה' אלקיך – משמע מזה דהאבה של ה' לנשמות ישראל היא בחינת אהבה שכל ד' אותיות הוי"ה – יו"ד חכמה, ה"א בינה, פ"דוע. וכמו בן האהבה העצמית דנשמות מלמטה למעלה – היא גם-כן אהבה דד' אותיות הוי"ה דנשמה

וגם יש לומר, מה שכתוב: כי אהבה ה' אלקיך – דוקא, ולמה לא אמר: כי אהבה ה' סתם וכו'. דהנה משמע מזה, שעקר האהבה דמלמעלה למטה היא 'ביעת שהוי"ה אלקיך בגילוי לנוכח וכו'.

אבל הענין יובן בהקדמה, באור ענין ד' אותיות הוי"ה שלמעלה, וד' אותיות הוי"ה שבנשמה, כמו (שכתוב: כי גר ה' נשמת אדם) משלי כ, כז

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אלקיך

Behold, the thorn upon the yud of the Name Havayah is the essential nothingness of the inwardness of Kesser, which is higher than being a source and root for the expansion of G-dliness within the ten sefirot of Atzilus, Beriah, Yetzirah, and Asiyah. And below, within the soul, this is the aspect of the self-nullification of the essence of the soul, which is not a general source or root for the expansion of the soul into mind, heart, and action. Not like the yud, which, although it too is only a point, nevertheless it is the source and root for all expansion, as explained above.

And the level of the yud Above is the drawing down of the Infinite One in the aspect of chochmah, which is the beginning of revelation. Like the analogy of the point, which is the root for all the expansion of the twenty-two letters that will be formed afterwards, though in essence it is still without expansion at all. This can be understood from chochmah of the human being below, which is only the point of intellect, without yet any length or breadth, only a flashing spark—this is the existence of the point of intellect that comes from Above intellect. As it is written: "And chochmah is found from nothing" (Iyov 28:12). And nevertheless, it is the source for all the expansion of intellect within the brain of binah, and so forth.

However, behold, it may be asked: why is chochmah called the "point of the yud"? For it is known that in a point there is no whiteness within the letters [unlike the other letters which have interior white space], but only a black dot. And chochmah seems to be the opposite of this. For although it is like a mere point, nevertheless, it is an aspect of a white and luminous point—like the flashes of intellect, which are the revelation of the light of intellect from above intellect.

As it is written: "And his arrow shall go forth like lightning" (Zechariah 9:14). The arrow of chochmah is like a bolt of lightning that pierces the heavens and shines below with the brilliance of light. And as it is written: "Let there be light" (Bereishis 1:3), which is the aspect of chochmah, as is known.

הנה בחינת קוץ שעל היו"ד דשם הוי"ה – הוא בחינת האין העצמי שבפנימיות כתר, שהוא למעלה מהיות מקור ושרש להתפשטות אלקות בעשר ספירות דאצילות, בריאה, יצירה, ועשייה. ולמטה בנשמה – הוא בחינת בטול העצמי דעצם הנשמה, שאינו מקור ושרש כללי להתפשטות הנשמה במוח ולב ומעשה. ולא כמו היו"ד, שהגם שהוא גם כן נקודה בעלמא, עם כליזה הוא מקור ושרש לכל ההתפשטות, וכנ"ל.

ובחינת היו"ד למעלה – היא ענין המשכות איך-סוף בבחינת חכמה, שהיא ראשית הגילוי. וכמשל הנקודה, שהיא שרש לכל ההתפשטות דכ"ב אותיות שיעשו אחר-כך, והיא בעצם עדן בלי התפשטות כלל. ויובן על-דרך משל מחכמה דאדם התחתון, שהיא רק נקודת השפלה, מבלי שיש בה עדן התפשטות לארץ ורוחב, כי אם ברק המבריק. והוא מציאות נקודת השכל מלמעלה מן השכל. וכמו שכתוב: והחכמה מאין תמצא (איוב כח, יב). ועם כליזה הוא המקור לכל התפשטות השכל במוח. הבינה וכו'.

אך הנה יש לומר, למה נקראת החכמה בשם נקודת יו"ד? כי הלא ידוע שבנקודה לית חוורא גו אטון [ולא כמו שאר אותיות שיש לבגונית בתוך האותיות], רק נקודה שחורה. והחכמה היא היפוך זה לכאורה. דהגם שהיא כמו נקודה בעלמא, עם כליזה היא בחינת נקודה לבנה ובהירה – כמו בריקות השכל, שהוא בחינת גילוי אור השכל מלמעלה מהשכל.

וכמו שכתוב: ויצא כבדק חצו (זכריה ט, יד) – שחץ דחכמה הוא כמו חץ הכדק, שבוקע השמים ומאיר למטה בבחינת הבקעת האור. וכמו שכתוב: יהי אור (בראשית א, ג) – שהוא בחינת חכמה, כידוע.

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אלקיך

However, it is written: "In the beginning, Elokim created" (Bereishis 1:1). "Beginning" is chochmah, as it is written: "With chochmah He founded..." (Mishlei 3:19). The main existence of chochmah from nothing is through the tzimtzum of the Name Elokim. For chochmah is the beginning of revelation, and it only comes about through many contractions, as it is written: "He made darkness His concealment" (Tehillim 18:12).

And so too our Sages said: "At first, darkness; afterwards, light" (Bereishis Rabbah 3:1). This is the matter of the first tzimtzum, called the chalal hapanui, as explained in Eitz Chayim.

Afterwards, the light shone in the aspect of the kav and chut until the level of chochmah of Adam Kadmon, and then until the level of chochmah of Atzilus.

However, even so, it is not at all settled why chochmah is called a black point. For although the entire existence of chochmah is through the aspect of tzimtzum of the Name Elokim, nevertheless, in itself it is the radiance of the light of intellect, in a state of revelation of light, and so forth.

But the main reason that chochmah is called a black point in a state of concealment is because the essential nothingness of the Infinite is en clothed within chochmah in concealment. And this is: "In the beginning Elokim created"—that the main existence of chochmah from nothing is through the aspect of tzimtzum of the Name Elokim.

For if the essential nothingness of the Infinite would come in a revealed state, there could be no limited creation of something from nothing at all, but only Divinity itself. And the main will of the Emanator was that there should specifically be limited worlds, created something from nothing, and nevertheless within them should also be the aspect of bittul to the Divine nothingness.

אמנם, הנה כתיב: בראשית ברא אלקים (בראשית א, א). "בראשית" – היא חכמה, כמו שנאמר: בחכמה יסד (משלי ג, יט). שעיקר מציאות החכמה מאין – הוא על-ידי הצמצום דשם אלקים. כי החכמה היא ראשית הגילוי, ואינה אלא על-ידי צמצומים רבים, (כמו שכתוב: נשת חשך סתרו (תהלים יח, יב).

וכן אמרו רז"ל: ברישא חשוכא והדר נהורא (בראשית רבה ג, א). שהוא ענין הצמצום הראשון, הנקרא חלל הפנוי, כמו שמבואר בעץ חיים. ואחר כך האיר האור בבחינת קו וחוט עד בחינת חכמה דאדם קדמון, עד בחינת חכמה דאצילות.

אך עם כל-זה אינו מתיישב כלל מה שנקראת החכמה בשם נקודה שחורה. דהגם שכל עיקר מציאות החכמה הוא על-ידי בחינת צמצום דשם אלקים, מכל-מקום היא בעצמה – היא בחינת הארת 'אור השכל בבחינת גילוי אור וכו'.

אבל עיקר הטעם שלכן נקראת החכמה בשם נקודה שחורה בבחינת העלם – לפי שהאין העצמי דאין-סוף מלובש בבחינת חכמה בהעלם. וזהו: בראשית ברא אלקים – שעיקר מציאות החכמה מאין הוא על-ידי בחינת צמצום דשם אלקים.

כי אלו הנה בא בגילוי בחינת האין העצמי דאין-סוף – לא הנה שום נברא מגבל יש מאין כלל, אלא הנה רק בחינת אלקות. ועיקר רצון המאציל הנה – שיהיו דוקא עולמות המגבלים יש מאין, ואף-על-פי-כן יהנה בהם בחינת בטול לאין האלקי המלובש בבחינת חכמה בהעלם.

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה'אלקיה

Therefore, He emanated through the tzimtzum of the Name Elokim, which is the contraction and concealment of the Essence within chochmah, which is the potential power (koach hiyuli) for two things: first, that chochmah is the potential power for everything below it—that is, chochmah is the source and root for the expansion of G-dliness in the ten sefirot of Atzilus, in intellect and middos, until malchus, and so forth.

And second, that chochmah is the potential power also for what is above it—that is, all of the aspect of the essential true nothingness of the Infinite is enlothed in concealment within chochmah, in order that there can be created a being, something from nothing, and nevertheless it will also contain the aspect of bittul to the Divine nothingness enlothed within chochmah in concealment.

And the explanation of this: it is stated, "And all the inhabitants of the earth are considered as nothing before Him" (Daniel 4:32). It says "as nothing," with the kaf of comparison. And this is because of the contraction and concealment of the Divine Essence within chochmah, in order that there could be some existence of a "something," and nevertheless it should remain nullified to the Divine nothingness.

And this is because the essential nothingness is enlothed in chochmah in concealment. For if the essential nothingness would shine in revelation, there would not be the aspect of a "something" in existence at all, and it would be absolute nothingness. But through the contraction of the essential nothingness in chochmah, there is a source and root for the existence of the "something," and nevertheless it remains nullified to the Divine nothingness.

And this is the meaning of "You made them all with wisdom" (Tehillim 104:24): that it is the concealment of the Divine essential light, so that there may be an existence of something separate, and nevertheless within it will also be the aspect of bittul to the Divine nothingness. And all of this is because "You

לכן האציל על-ידי הצמצום דשם אלקים, שהוא ענין צמצום והעלם העצמיות בבחינת חכמה, שהוא כח היולי לשני דברים. האחד – שהחכמה היא בחינת כח היולי לכל מה שלמטה ממנה, דהיינו שהחכמה היא בחינת מקור ושרש להתפשטות אלקות בעשר ספירות דאצילות – בשכל ומדות עד בחינת מלכות וכו'.

והבית – שהחכמה היא כח היולי גם-למה שלמעלה ממנה, דהיינו – שכל בחינת עצמות האין האמיתי דאין-סוף בא בהעלם בבחינת חכמה, כדי שיוכל להיות בחינת נברא יש מאין, ואף-על-פי-כן יהיה בו בחינת הבטול לאין האלקי המלוכש בבחינת חכמה בהעלם.

וביאור זה – הנה נאמר: וכל דגרי ארעא קלא חשיבי קמיה (דניאל ד, לב). קלא – בכ"ף הדמיון. והוא מצד צמצום העלם העצמותיות דאין האלקי בבחינת חכמה, כדי שיהיה איזה מציאות "יש", ואף-על-פי-כן יהיה בטל לאין האלקי.

והיינו לפי שהאין העצמי מלוכש בבחינת חכמה בהעלם. כי אלו היה מאיר האין העצמי בבחינת גילוי – לא היה בחינת "יש" במציאות כלל, והיה לא ממש. אבל מצד צמצום האין העצמי בבחינת חכמה, יש שרש ומקור למציאות ה"יש", ואף-על-פי-כן יהיה בטל לאין האלקי.

וזהו: כלם בחכמה עשית (תהלים קד, כד) – שהוא ענין הסתר אור העצמי דאלקות, כדי שיהיה מציאות "יש" ונפרד, ואף-על-פי-כן יהיה בו בחינת הבטול לאין. וכל-זה הוא מצד שכלם בחכמה עשית. והחכמה – כח היולי לגבי למעלה ולמטה, וכן"ל

Mitteler Rebbe
Parshas Ki Teitzei
ולא אבה ה'אלקיה

made them all with wisdom." For chochmah is a potential power with respect to both above and below, as explained above.

And so too regarding what is written: "And the host of heaven bows to You" (Nechemiah 9:6), in bittul to the Divine nothingness that enlivens them. For if the essential nothingness would shine upon them in complete revelation, they would be nullified out of existence—like the matter of "The Holy One, blessed be He, extended His little finger among them and burned them" (Chagigah 13b), which refers to the revelation of the inwardness of malchus of Atzilus upon them, through which they were automatically nullified out of existence.

But through the concealment of the nothingness within chochmah, they are able to be an existence of "something," and yet be nullified to the Divine nothingness that enlivens them. And this is [the meaning of] "And in His goodness, He renews continually the work of creation" (liturgy), which is renewal in two manners: first, that the Divine light is contracted so that there may be limited worlds, created something from nothing. And second, that all of the essential Divine light is contracted in chochmah in concealment, as explained above, that it is a potential power in two aspects. And this is: "He renews continually the work of creation"—which is the aspect of chochmah, "In the beginning," "With chochmah..." And this is sufficient to understand.

And so too, the matter of the yud in the soul is understood: this is the aspect of chochmah of the Divine soul, which is the aspect of bittul hayesh specifically [and not the essential bittul like the thorn, etc.].

This is like the aspect of teshuvah that comes on its own, in teshuvah tataah and teshuvah ilaah, without any contemplation at all, but suddenly, all of which is because within chochmah of the Divine soul lies the entire essence of the soul, in concealment and hidden.

וּכְמוֹ כֵּן הוּא בְּמַה שֶׁפְּתוּב: וְצָבָא הַשְּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִיִּים (נחמיה ט, ו) – בְּכַטִּיל לְאֵין הָאֱלֹקִי הַמְּחִיָּה אוֹתָם. שְׁאֵלוֹ הִיָּה מֵאִיר בְּהֶם הָאֵין הָעֶצְמִי בְּתַכְלִית הַגִּילּוֹי – הִיָּה מִתְבַּטְּלִים בְּמַצִּיאוֹת. כְּעֵנֶן: הוֹשִׁיט הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶצְבְּעוֹ הַקְּטָנָה בִּינְיָהֶם וְשָׂרְפֵן (חגיגה יג, ב) – שֶׁהוּא בְּחִינַת גִּילּוֹי פְּנִימִיּוֹת מִלְכוּת דְּאֶצִּילוֹת עֲלֵיהֶם, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה מְמִילָא נִתְבַּטְּלוּ בְּמַצִּיאוֹת.

אָבֵל מִצַּד הָעֵלֶם הָאֵין בְּבְחִינַת חֻכְמָה – יוֹכְלוּ לִהְיוֹת בְּחִינַת "יֵשׁ", וְיִבְטְלוּ לְאֵין הָאֱלֹקִי הַמְּחִיָּה אוֹתָם. וְזֶהוּ: וּבִטּוֹב מְחֻדָּשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית – שֶׁעֵנֶן הַחֲדוֹשׁ הוּא בְּכָל אוֹפְנִים. הָאֶחָד – שִׁיִּצְמִצֵּם עֲצָמוֹת הָאוֹר הָאֱלֹקִי בְּכַדִּי שִׁיְהִי עוֹלָמוֹת מְגֻבְּלִים יֵשׁ מֵאֵין. וְהַבִּית – שִׁיִּצְמִצֵּם כָּל אוֹר הָאֵין הָעֶצְמִי בְּבְחִינַת חֻכְמָה בְּהָעֵלֶם, וּכְנ"ל שֶׁהוּא כַּח הַיּוֹלֵי בְּכָל בְּחִינּוֹת. וְזֶהוּ: מְחֻדָּשׁ בְּכָל־יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית – שֶׁהוּא בְּחִינַת חֻכְמָה, "בְּרָאשִׁית", "בְּחֻכְמָתָא" וְכו'.

וְדוּמָה לְמַבְעַר דְּבָר לְמַבִּין

וּכְמוֹ כֵּן יוֹבֵן עֵנֶן הַיּוֹד דְּבִנְשָׁמָה – שֶׁהוּא בְּחִינַת חֻכְמָה דְּנֶפֶשׁ הָאֱלֹקִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל הַיֵּשׁ דְּוָקָא [']ולא בטול עצמי כמו הקוץ וכו'

וּכְמוֹ בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה שֶׁמֵּאֲלִי בְּתְשׁוּבָה תִּתְאַה וְתְשׁוּבָה עֲלֵאָה – שֶׁלֹּא מִצַּד הַתְּבוּנָנוּת כָּלֵל, רַק בְּפִתְעָה פְּתָאוּם. שֶׁכֵּל־זֶה הוּא מִצַּד שִׁיִּשׁ בְּבְחִינַת חֻכְמָה דְּנֶפֶשׁ הָאֱלֹקִית כָּל כַּח עֲצָמִיּוֹת הַנִּשְׁשָׁמָה בְּבְחִינַת הָעֵלֶם וְהַסֵּתֶר.

Mitteler Rebbe
Parshas Ki Teitzei
ולא אבה ה' אלקיך

Nevertheless, it is not like the essential bittul of the essence of the soul. For this entire bittul is only bittul hayesh—that is, to leave its opposite, or to desire closeness to G-d, which is still the existence of something, only that it longs for G-dliness.

But the essential bittul of the thorn is the inward bittul, like the nullification of a flame within a torch, as explained elsewhere at length. And if the essential bittul of the thorn of the soul would shine within, the vessel would not be able to contain it, and so forth, and this is sufficient to understand.

And the matter of the hei of the Name Havayah Above is the aspect of binah of Atzilus, in which the light of chochmah—which is but a mere point—comes into expansion in length and breadth, until it becomes the source for the middos and the mochin de-middos, until it becomes the source for the worlds of Beriah, Yetzirah, and Asiyah, which are limited. As it is written: "For in yud-hei Hashem formed the worlds" (Yeshayahu 26:4)—that the entire creation of the worlds, this world and Gan Eden, all derive from the upper yud which extends to become hei, meaning the drawing down of chochmah into binah, to be both makif and memale, and so forth.

And so too, the matter of the hei of the Name Havayah within the soul is the drawing down of the power of the Divine essential nothingness, which is encloded in concealment within chochmah, into expansion in length and breadth through the brain of binah. This becomes the source for the arousal toward G-dliness in the mind, heart, and practical action.

And it is known that the entire essence of the arousal of the heart, which is born from contemplation, as it is written: "Hear O Israel... and you shall love" (Devarim 6:4-5), is not that in the moment of arousal in the heart the breadth of the contemplation should be cut short, and that the contemplation should only be a segulah for the arousal. Rather, the contemplation itself—which is the revelation of the Divine light of the soul within the brain of binah—should be the main thing, and the arousal in the heart

ועם כל־זה – אינו כמו בטול העצמי דעצמות הנשמה וכו'. שכל עיקר בטול זה הוא רק בטול היש, שהוא לצאת מהפכו, או לחפץ בקרבת אלקים, שהוא בקינות מציאות דבר מה – רק שמשתוקק לאלקות.

אבל בטול העצמי דבקינות הקוץ – הוא בטול פנימי, בהתפלגות הנר בפני האבוקה, וכמו שמבואר במקום אחר באריכות. ואם היה מאיר בו הבטול העצמי דבקינות הקוץ דנשמה – לא היה הפלי מכילו וכו'. ודומה למבער דבר למבין.

וענין הה"א דשם הוי"ה למעלה – הוא בקינות בינה דאצילות, שבא האור דחכמה, שהוא בקינות נקודה בעלמא, בהרחבה לארץ ורוחב, עד שיהיה מקור לבקינות מדות ומוחין דמדות, עד שיהיה מקור לעולמות בי"ע המגבילים. וכמו שכתוב: כי בי"ה ה' צור עולמים (ישעיה כו, ד), שכל בקינות התהוות העולמות – עולם הזה וגן־עדן – הכל הוא מבקינות יו"ד העליון שנמשך להיות ה"א, דהיינו המשכות ה' החכמה בבקינות בינה, להיות סובב וממלא וכו'.

וכמו כן – ענין הה"א בשם הוי"ה בנשמה – הוא ענין המשכת כח האין העצמי, המלוכש בהעלם בבקינות חכמה, בבקינות הרחבה לארץ ורוחב על־ידי מוח הבינה, שיהיה מקור להתפעלות אלקות במוח ולב ומעשה בפועל ממש.

וכידוע – שכל עיקר מהות התפעלות הלב, שגולד מצד התבוננות, כמו שכתוב: שמע ישראל... ואהבת (דברים ו, ד-ה), אין המכוון שבעת התפעלותו בלב יתקצר בקינות המרחב של התבוננות, והתבוננות יהיה רק סגולה להתפעלות. אלא – התבוננות, שהיא בקינות גילוי אור אלקי דנשמה שבמוח הבינה – תהיה עיקר, והתפעלות בלב ממילא יולד. ודומה למבער דבר למבין.

Mitteler Rebbe
Parshas Ki Teitzei
ולא אבה ה' אלקיך

will then be born automatically. And this is sufficient to understand.

And there are two modes in contemplation. The first: that he contemplates in the aspect of memale kol almin—how the power of Hashem operates within the created being, and so forth. And therefore, he is automatically aroused to desire closeness to G-d.

And the second: that in the aspect of sovev kol almin—how He is exalted alone, uplifted and transcendent, and so forth, and how He is utterly distant from G-dliness in comparison to the life of the nations. Until one becomes very bitter in his soul, and through this he comes even to the level of teshuvah ilaah, of the essence of the soul that is hidden within the chochmah of the Divine soul. And this is complete teshuvah, as it is written: "Return us in complete teshuvah," and so forth. And this is sufficient to understand.

And the essence of all this is that the Divine essential nothingness of the soul, which is in the aspect of chochmah, should shine in the expansion within binah, until through this it also shines in the middos and in practical action. As our Sages said: "Sanctify yourself with what is permitted to you"—they did not say "separate yourself," but "sanctify yourself," and so forth.

For the matter is, as it is known, in the explanation of the phrase: "Sanctify a word in himself"—this is the illumination of chochmah. And so too here, when it is said: "Sanctify yourself with what is permitted to you," the meaning is that the Divine essential nothingness of chochmah of the Divine soul should shine downward, until even in the physicality of action he has deveikus in G-dliness. For example, in his occupation with earning a livelihood, he intends only to make a vessel for the supernal light which comes through physical sustenance. As it is written: "And He will bless you in all that you do"—that all that is required is only to make a vessel, and so forth.

ויש בהתבוננות ב' אופנים. האחד – שמתבונן
 בבחינת ממלא כל-עלמין, איך שפכה ה' הפועל בנפצעל
 וכו'. ועל-כן ממלא מתפעל לתפוז בקרבת אלקים

והבית – שבבחינת סובב כל-עלמין, איך שהוא נשגב
 לבדו ומרום ומתנשא וכו'. ואיך שהוא רחוק
 בתכלית הריחוק ממלקות, בחיי הגוים. עד שיתמרמר
 בנפשו מאד, ויגיע על-ידי זה אף לבחינת תשובה
 עלאה דעצם הנשמה, הנעלם בתוך בחינת חכמה
 שבנשמה האלקית. וזהו בחינת תשובה שלימה, וכמו
 שכתוב: הושיענו בתשובה שלימה וכו'. ודומה
 למבצר דבר למבין

ועיקר כל-זה – שיאיר בחינת האין העצמי דנשמה
 שבבחינת חכמה, בבחינת הרחבה דבינה, עד שיאיר
 על-ידי זה גם במדות ומעשה בפועל ממש. וכמאמר
 רז"ל: קדש עצמך במותר לך (יבמות כ, א) – שלא
 'אמר "פרוש עצמך", אלא "קדש עצמך" וכו'

שהענין הוא – כידוע, בפרוש "קדש מלה בגרמיה" –
 שהוא בחינת הארת החכמה. וכן גם כאן – מה
 שכתוב: קדש עצמך במותר לך – הפונה היא, שיאיר
 בחינת האין העצמי שבבחינת חכמה דנפש האלקית
 למטה, עד שבגשמיות העשייה יהיה לו דבקות
 באלקות. כמו בבחינת עסק הפרנסה, שעוסק – וכן
 רק לעשות כלי לאור העליון, אשר בא בתוסד גשמי.
 וכמו שכתוב: וברכך בכל אשר תעשה (דברים טו,
 יח) – שאין נצרך רק לעשות כלי וכו'

Mitteler Rebbe Parshas Ki Teitzei ולא אבה ה' אלוקיך

[...] it is to affirm and to establish the truth. And truth—indeed, it was truth, but it was in the aspect of the essence of the soul which shines in chochmah and binah, as explained above. But in order that the soul should shine also into the animal soul, that even the animal soul should acknowledge and agree to this—for this is the matter of the fifteen vavs in *Emes Veyatziv*—to establish and to affirm the matter well, until even the animal soul is aroused toward the Living G-d.

And this is like the vavs of *Tatkatir* (תקטר), which is the matter of binding the Divine light of the soul into the animal soul below, and this is sufficient to understand.

And behold, the primary revelation below is through the voice of Torah, which is the vav of the soul mentioned above. For through this voice of Torah, Israel are bound with the Torah, and the Torah with the Holy One, blessed be He. Like one who fixes a time for Torah—even a single chapter—through this, the light of the nothingness of his soul shines below.

And just as the Torah, whose root is in the Essence and inwardness of the Infinite, descended downward to be en clothed in the physical intellect of nogah, and so forth, so too the light of the Divine essential nothingness within the inwardness of his soul will shine downward.

And therefore it is called the voice of Torah. For just as the physical voice, whose root is in the inwardness of the breath of the heart, as it is written: "And man became a living soul"—and Onkelos translates: "a speaking spirit"—so too the Torah, whose root is in the Essence and inwardness of the supernal chochmah, descended downward.

And through this, also the light of the soul shines below within the animal soul. And as it is known: that whoever sits and reads in the Torah, since it is the word of Hashem, as it is written: "And My words that I have placed in your mouth..." This is like the vav, which is a thin line extended from Above to below. And this is sufficient to understand.

הוא לאמת ואמת. ד... היה אמת, אבל היה [...] בבחינת עצמות הנשמה שמאירה בחכמה ובינה, וכן"ל. אבל כדי שתאיר הנשמה גם בנפש הבהמית – שגם הנפש הבהמית תודה ותסכים על זה

לזה הוא ענין ט"ו ווין ד"אמת ונציב" – כדי לאשר ולאמת הענין היטיב, עד שגם הנפש הבהמית תתפעל מאלקים חיים

וכמו ב"ווין תתקט"ר" – שהוא ענין התקשרות אור אלוקי שבנשמה בנפש הבהמית למטה וכו'. ודומה למבצר דבר למבין

והנה, עיקר הגילוי למטה – הוא על-ידי קול דתורה, שהוא ו"ו דנשמה הנ"ל. שעל-ידי קול דתורה הנ"ל – ישאל מתקשראן באורייתא, ואורייתא בקודשא-ברייהו. כמו הקובע עת לתורה, אפלו פרק אחד – על-ידי זה יאיר אור האין דנשמתו למטה

וכמו התורה – ששרשה בעצמות ופנימית אין-סוף, וירדה למטה מטה להתלבש בשכל גשמי דנוגה וכו', כן גם כן יאיר אור האין העצמי דפנימית נשמתו 'למטה מטה וכו'

ועל-כן נקרא קול דתורה. כמו שהקול הגשמי – ששרשו מפנימית הכל הלב, וכמו שכתוב: ויהי האדם לנפש חיה (בראשית ב, ז), ותורגמא אונקלוס: לרוח ממללא – כן גם התורה, ששרשה בעצמות ופנימית החכמה העליונה, וירדה למטה מטה

ועל-ידי זה – תאיר גם כן אור הנשמה למטה בנפש הבהמית. וכידוע – דכל היושב וקורא בתורה, מפני שהיא דבר ה', כמו שכתוב: ודברי אשר שמתי בפיך (ישעיה נא, טז) וכו'. וזהו כמו ו"ו – שהוא קו דק מתמשך מלמעלה למטה וכו'. ודומה למבצר דבר למבין

Mitteler Rebbe
Parshas Ki Teitzei
ולא אבה ה' אלוקיך

And the matter of the final hei in the soul is the aspect of the practical mitzvos, which are vessels of many different kinds—the 248 positive commandments and the 365 prohibitions, whose root is in the lower hei of the Name Havayah Above. For although through the voice of Torah the light of the soul is drawn downward, nevertheless it is light without a vessel. But in order that there be a vessel to contain the light, this is the matter of the practical mitzvos, which are vessels of many kinds.

For although they descended below into physical things—eight threads of tzitzis of physical wool, and a physical parchment, and so forth—nevertheless, their root is in the inwardness of the supernal Will, which is called the "paths of Havayah," and so forth. Yet the primary revelation of Divine light in the mitzvah is specifically through the voice of Torah, as it is written: "For a commandment is a lamp, and Torah is light"—that the mitzvos are the vessels, and so forth.

And through the fulfillment of the mitzvos in actual deed, the inward light of their souls shines forth, which is higher than the revealed light of the Divine nothingness of the soul within chochmah and binah.

And proof of this is from the teaching of our Sages: "All Israel have a share in the World to Come," for the entire essence of the World to Come, which is the comprehension of the souls in Gan Eden, higher and lower, is specifically through the practical mitzvos. Therefore, all Israel have a share—for even the sinners of Israel are full of mitzvos like a pomegranate, and therefore they are the sources for the comprehension of the souls in Gan Eden, in the aspect of chochmah and binah of the soul, and this is sufficient to understand.

וענין זה"א אחרונה דבנשמה – הוא ענין המצוות המעשיות, שהם כלים מכלים שונים – רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה – ששורשם בזה"א תתאה דשם הוי"ה למעלה. כי הגם שעלי ידי קול דתורה נמשך אור הנשמה למטה – מכל מקום הוא אור בלי כלי. אבל כדי שיהיה כלי להכיל את האור – הוא ענין מעשה המצוות, שהם כלים מכלים שונים.

שהגם שירדו למטה בדברים גשמיים – ח' חוטי ציצית דצמר גשמי, וקלף גשמי וכו' – מכל מקום שורשם בפנימית רצון העליון, שנקרא ארחות הוי"ה וכו'. [ומכל מקום עיקר גילוי אור אלוקי שבמצוה הוא עלי ידי קול דתורה דוקא, וכמו שכתוב: כי נר מצוה ותורה אור (משלי ו, כג) – שהמצוות הם]. בקנינת כלים וכו'.

ועל ידי קיום המצוות בפועל ממשי – תאיר פנימית אור נשמותם, שהיא למעלה מבקנינת גילוי אור האין. 'העצמי דנשמה שפחכמה ובינה וכו'.

וראיה לזה – הוא ממאמר רז"ל: כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא (סנהדרין ז, א), לפי שכל עיקר עולם הבא – בהשגות הנשמות בגן עדן עליון ותחתון – הוא דוקא עלי ידי מצוות מעשיות. ועל כן כל ישראל יש להם חלק. לפי שאפלו פושעי ישראל מלאים מצוות כרמון (ברכות נז, א) וכו', ועל כן הם המקורים להשגות הנשמות בגן עדן – בבקנינת חכמה ובינה דנשמה וכו'. ודומה למבער דבר למבין.

Mitteler Rebbe

Parshas Ki Teitzei

וְלֹא אָבָה ה' אֱלֹקֶיךָ

[NOTE Summary

The discourse opens by explaining Bilam as the archetype of *daas d'kelipah*, the power to perceive and magnify hidden evil in the Jewish people, in contrast to Moshe Rabbeinu's *daas d'kedushah*, the perception of hidden good. Moshe embodies *ayin tova*—an eye that sees only the good latent even in concealment—while Bilam embodies *ayin ra'ah*, extracting and exposing hidden negativity. This explains why Bilam's advice (daughters of Moav) was so destructive, for he saw the hidden vulnerability and sought to expose it.

The Mitteler Rebbe extends this eternally: in every generation there are “Bilams”—accusing forces, both Above and within ourselves, arising from the concealed evil in each person. These accusers become active especially on Rosh Hashanah, as Chazal say: “the Satan descends and prosecutes.” Their accusations are difficult to answer, for they are aligned with Torah truth. Yet Hashem “did not desire to listen to Bilam”—because of His essential love for Israel. If Hashem would listen, the arguments would be insurmountable, but His essential love bypasses them.

The discourse explains two levels of love. One is *ahavah al pi ta'am v'daas*—a love dependent on the arousal from Torah and mitzvos, which can be obscured if sins conceal that arousal. The other is *ahavah atzmis*—an essential love like that of a father to his child, rooted in essence itself, not subject to reason. This love means Hashem cannot even “hear” accusations, for they cannot affect a love that is intrinsic. Thus the verse says “lo hibit aven b'Yaakov”—not that He *chose* not to see, but that He cannot see, for such concealment is irrelevant before essential love.

So too in the Jew's soul: there are two forms of love. One is love born of contemplation, rooted in the soul's intellectual faculties; the other is *ahavah mesuteres*, the essential, hidden love. This essential love is revealed in *mesirus nefesh*, even in “the simplest Jew,” for it derives from the *yechidah*, the point of the soul never blemished. This explains the phenomenon of Jews throughout history, “the lightest among them,” who withstood decrees and gave their lives for G-d, driven not by logic but essence. This is the *kutz shel yud*, the point above intellect, which mirrors the supernal “thorn of the yud,” the source of essential love Above.

The maamar further distinguishes between *teshuvah tataah* (*marirus*, bitterness over distance from G-d) and *teshuvah ilaah* (*teshuvah b'oneg*, a burning thirst for G-dliness). Both stem from the essential love awakening from the *yechidah*. Rosh Hashanah emphasizes the cry from distance (*mima'amakim*), while Yom Kippur reaches *atzmus* itself, as revealed at Neilah. This dual dynamic is mapped into the letters of Havayah as mirrored in the soul:

- **Kutz shel Yud** – essential love, hidden in *yechidah*.
- **Yud** – *chochmah*, the potential for sudden awakening without reason, yet still *bittul hayesh*.
- **Hei** – *binah*, contemplation and expansion in length and breadth, producing arousal of the heart.

Mitteler Rebbe

Parshas Ki Teitzei

וְלֹא אָבָה ה' אֱלֹקֵינוּ

- **Vav** – the voice of Torah, a thin line extending downward, connecting essence to expression.
- **Final Hei** – mitzvos maasiyos, the vessels enabling Divine light to be contained and manifest.

Torah is described as the conduit that, like the physical voice issuing from the hidden breath of the heart, channels the essence into intellect and words. But mitzvos are the *keilim*, allowing that light to dwell in the world. Hence “mitzvah is a lamp, Torah is light”: mitzvos are vessels, Torah the illumination. Through mitzvos, even sinners are “full of mitzvos like a pomegranate,” and therefore all Israel have a share in Olam Haba, since the ultimate revelations of Gan Eden are only possible through mitzvos.

Practical Takeaway

The discourse teaches us that G-d’s love for us is not conditional but essential, beyond reason. This must shape how we view ourselves and others: even when flaws are evident, the essence is pure, beloved, and connected. Our avodah is to awaken our own essential love—sometimes through contemplation, sometimes through raw, sudden teshuvah—and to channel it downward through Torah and mitzvos. Torah study draws the essence into light, but mitzvos anchor it in vessels, making G-dliness tangible in daily life. Sanctifying the physical, even in mundane matters, becomes the way to reveal the hidden yechidah.

Chassidic Story

Once, the Mitteler Rebbe was told of a simple Jew who, under threat of death, refused to bow to an idol. The man was unlearned and could barely read Hebrew, yet when pressed to betray his faith, he cried: “*Ich bin a Yid, un ich ken nit andersh!*” (“I am a Jew, and I cannot do otherwise!”). When this was related, the Mitteler Rebbe wept and said: “In that cry lies the kutz shel yud, the thorn above the yud—the essence of the soul. This is what Bilam cannot touch, and what Hashem sees when He says: ‘*Lo hibit aven b’Yaakov.*’” This story was preserved in the traditions of Chabad chassidim, illustrating the discourse’s theme that even the most hidden Jew contains an unconquerable essential love.

END NOTE]